

NAPREJ!

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis «NAPREJ!» izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6/II. — Vse denarne pošiljatve je pošiljati na naslov: «Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z. o. z.» — Vse dopise in spise na uredništvo. — Naročnina za celo leto: K 2.50, za 1/2 leta K 1.25, v Nemčijo K 3.—, v Ameriko K 4.60. — Posamezne številke 8 vin.

Slovensko deco v slovenske šole!

Bliža se čas, ko se začne zapisovanje v šole. V mnogih krajih na Slovenskem bodo postavljeni starši pred vprašanje:

V katero šolo pa naj pošljemo svojo deco?

To bo zlasti na meji, kjer se bje boj tako z italijanskim kot z nemškim šovinizmom. Pa tudi v sredini Slovenije — v Hrastniku, v Spodnji Šiški, na Jesenicah, da celo v Ljubljani — bo v marsikaki družini rešiti to vprašanje.

Smatramo za svojo dolžnost izpregovoriti v tem oziru par besedi brez vseh postranskih namerov, edino radi tega, ker so nam pred očmi le kulturni in gospodarski interesi delavskega razreda in — bodočnost nas vseh.

Šolska izobrazba se ne smatra nič več za luksuz in za nekaj, kar je le za bogatine dobro. V vse kroge je prišla že zavest, da je izobrazba potreba tako mežu kakor ženi, pa naj si že izbereta katerikoli življenski poklic. Dandanes je pač že takšna doba, da se čim dalje več zahteva od vsakega posameznika. Kdor je zanemarjen v duševnem pogledu, temu gorje v brezobzirnem življenskem toku.

Žalibog še nismo prišli tako daleč, da bi tudi najvišja izobrazba bila lažje pristopna hčerkam in sinovom delavcev. Zato pa nas mora tem bolj brigati to, da dobe delavski otroci pravi temelj izobrazbe, na katerem bodo pozneje v praktičnem

življenju s samoizobraževanjem dalje zidali. Organizirano delavstvo se mora zanimati za šolo in vsa vprašanja, ki se je dotičejo. V šoli in njeni vzgoji tiči mnogo, česar potrebuje proletariat, če se hoče osvoboditi iz sramotnega stanja v današnji kapitalistični družbi.

V delavskih krajih, kjer žive poleg Slovencev tudi Nemci ali Italijani, kjer ima nemški ali italijanski živelj veliko kapitalistično (gospodarsko) moč, prihajajo agitatorji med slovenske delavce ter jih nagovarjajo na lepe in na — grde načine, naj dajo svojo deco v nemške šole. Razmotrivajmo nekoliko vzroke: zakaj se sili slovensko deco n. pr. v nemške šole.

Nemška buržoazija ima pred očmi lastne razredne in politične interese. Ve, da njena moč v Avstriji upada, da slovanski narodi gredo agresivno naprej — zato izkuša z germanizacijo zadržati razvoj nenemških narodov. Nemški kapitalizem pa je do dobra prepričan, da se z vzgojo v tujem, nerazumljivem jeziku slabi zmožnost bojevanja v proletarskih vrstah in da so neizobraženi delavci prav primerni predmeti za kapitalistiško izkoriščanje.

Zato se moramo postaviti proti težnjam nemške in italijanske buržoazije in se radi sebe samih brigati, da dobe delavski otroci izobrazbo v tistem jeziku, ki ga dobro razumejo, to je: v materinskem jeziku. Vsi znameniti pedagogi — tako tudi Jan Amos Komenský, kakor Pestalozzi — so se izjavili za vzgojo v materinskem jeziku, kot za edino pravo in koristno.

Apeliramo zato na vse slovenske delavce, ki jim je njihova deca pri srcu, naj ne poslušajo tistih, ki jih pošiljajo nemški ali italijanski kapitalisti, češ: da je za otroka najbolj prav, če gre v nemško ali italijansko šolo! Ne; — deco svojo naj dajo slovenski starši v slovensko šolo, kjer je to le mogoče!

S tem seveda ne pravimo, da se ne bi smeli slovenski otroci naučiti nemškega ali italijanskega jezika. Nasprotno. Vsak vzgojitelj bo pritrdil, da se je mogoče dobro naučiti tuj jezik le, če znamo pravilno svoj lastni.

Svojim otrokom bodo delavski starši koristili, če jih zapišejo v tiste šole, v katerih se bodo učili v materinskem jeziku. Za slovensko deco slovenske šole, za nemško deco nemške šole! V interesu boljše bodočnosti proletarijata je, da bi bile nove naše generacije kar najboljše pripravljene za vse velike borbe, ki nas še čakajo. Delavski starši ne smejo trpeti, da bi njih otroci radi lepih besedi kapitalistiških agitatorjev al pa radi par daril, ki jih darujejo tisti, ki celo leto odirajo in izkoriščajo — postali in ostali duševni idioti.

Ne smatrati tega za bagatelo, češ: ej, kaj, saj je to vseeno... Ne! Ne in ne! Otroci naši so naše vse, naša nada in naša bodočnost. Dajmo jim, kar moremo najboljše. V prvem oziru pa pouk v materinščini! Anton Kristan.

Delavski boji.

Na Dunaju se je pred kratkim zaključil plačilni boj v mizarski stroki, ki je trajal 22 tednov, obsegal 4500 delavcev in zahteval več kakor million kron za podpore. Na Angleškem se je te dni šele zadnji hip preprečila splošna stavka rudarjev, ki je bila že sklenjena, ker so hoteli škotski podjetniki radi zakonite uvedbe osemurnega delavnika znižati rudarske plače. Na Švedskem je izbruhnili generalni štrajk, ker so kapitalisti hoteli izrabiti gospodarsko krizo v trajno škodo delavstva.

To so samo nekateri največji, v nepregledni vrsti delavskih bojev, ki so izsiljeni od kapitalizma. A to malo število zadostuje pametnemu človeku, da mora spoznati: Če hočejo delavci zmagovati v takih bojih, se morajo opirati na veliko moč, ki izhaja le iz najtesnejše združitve. Le če se zedinijo delavci brez razlike, je mogoče, da si

vstvari tako silo, s katero gredo lahko v boj z upanjem na zmago. Le če so prepričani o solidarnosti svojih tovaršev, če vedo, da jim v najtežjem boju ne pridejo drugi delavci za hrbet, le če smejo računati na moralno in eventualno tudi materialno podporo drugih delavcev, se smejo upati v take boje.

A kaj, če ni take brezpogojne solidarnosti?

Kapitalisti niso slepi in vedo, kako je z delavstvom in z njegovo organizacijo. Vsako slabost porabijo v svoj prid. Tak je gospodarski red kapitalistične družbe. Švedske delavce so pometali švedski podjetniki na cesto; z nemškimi mizarji na Dunaju so se vojskovali nemški delodajalci; zoper škotske rudarje so se pripravljali škotski kapitalisti na boj; turškim delavcem branijo turški zakonodajci organizacije. In tudi slovenski podjetniki so že več ko enkrat nastopili proti slovenskim delavcem.

Kapitalisti vedo, da je vsa moč delavstva v njegovi združitvi. Torej naravno, da razmišljajo, kako bi preprečili ali pa razbili delavsko sloglo. Dvoje sredstev rabijo za svoj namen: Vero pa narodnost. Našli so ljudi, ki se dajo porabiti tudi za ta namen. Kaj se ne bi našlo v družbi, v kateri je kapital takorekoč vsega? ... Našli so se, ki prihajajo, eni s pobožnimi, drugi z navdušenimi obrazi, pa prinašajo sladkobno-hinavske deklamacije: O krščanstvu, o zlatih nebesih, o sveti zadovoljnosti i. t. d. eni, o milem narodu, o materinskem mleku, o zibelki in grobu drugi.

A kaj hočejo?

Da se slovensko delavstvo ne bi združilo z italijanskim, nemško ne s češkim, poljsko ne z ruskim i. t. d. Če se ne združi, se lahko reži slovenski in laški in nemški in vsak izkoriščevalec. Odkod danes moralna in materialna podpora švedskim, jutri irskim, pojutrišnjem morda slovenskim delavcem, če se gledajo delavci med seboj kakor pes in mačka? Kako naj se zanašajo danes italijanski delavci, da jih ne izdajo slovenski, a jutri slovenski, da jih ne izdajo italijanski, če so zgradili plot med seboj, pa slušajo italijanski delavci italijanske, slovenski pa slovenske — pijavke?

Lopovščina se uganja z vero in narodnostjo med slovenskim delavstvom. Toda tudi to delavstvo ni več slepo in hinavski zapeljivci si bodo opalili kremplje po zaslugi.

R. P.

Novost!**Novost!**

Ravnokar je izšel III. zvezek

Tajnosti španske inkvizicije.

Cena zvezku le 10 vinarjev.

Sezite pridno po tej zanimivi knjižici!

Z M E S.

Zakon, s katerim se prepoveduje rabo belega fosforja pri izdelovanju vžigalic v Avstriji, je bil te dni objavljen po časopisih. Od 1. januarja 1912 dalje se prepoveduje izdelovati iz belega fosforja vžigalice, od 1. julija 1912 pa — prodajati. Prestopki v tem pogledu se bodo kaznovali z globo do 3000 K ali pa s trimesečnim zaporom. Ta zakon je uspeh socialne demokracije, ki se je leta in leta borila proti rabi belega fosforja 5000 delavcev dela v Avstriji z belim fosforjem. 50% jih gotovo boleha na boleznih, katere povzroča fosfor; 15—20% jih umre, drugi pa oslepe ter boleajo po 2, 3, pa tudi po deset let. Čemu toliko žrtev za delo, ki ni neobhodno potrebno, ko se lahko vžigalice izdelujejo iz manj nevarnih snovi.

Obrtno sodišče dobimo v Ljubljani. Vsled naredbe pravosodnega ministrstva se ustanovi v Ljubljani obrtno sodišče, ki začne delovati s 1. decembrom t. l. Delovanje se bo raztegal v področju c. kr. ljubljanske okrajne sodnije. Volilo se bo predsednike v treh skupinah, in sicer: v prvi skupini (izvzemši trgovino) volijo velika podjetja 16 prisednikov, 8 namestnikov obrtnega sodišča ter 4 prisednike apelnega sodišča. V drugi skupini volijo mala podjetja 20 prisednikov in 12 namestnikov obrtnega sodišča ter 4 prisednike apelnega sodišča; v tretji pa so trgovska podjetja, ki volijo 12 prisednikov, 8 namestnikov obrtnega sodišča ter 4 prisednike apelnega sodišča. Prisedniki dobe diete: po K 2:50 za pol dne, po 5 K za cel dan.

Napredek — nad našimi glavami. Zeppe-linov balon ima prostora za 12 oseb in leti po zraku cel dan s tisto hitrostjo kot brzovlak... Zrakoplov inženirja Bleriota vzdrži že dve uri v zraku in leti 70 kilometrov v eni uri. Francoz Somer je tudi že plaval pred tednom dni v svojem balonu 2 uri in pol po zraku... Železnice so pomenile velikanski prevrat v življenju ljudstva. Kaj bo šele z baloni in letječimi ladjami,

ko se dovršijo tako, kot se namerava. Brzovlak bo potisnjen v ozadje. Triumf bo letéča ladja...

Razvoj „vzornega konsumnega društva“. V avgustu tek. leta je bilo 25 let, odkar je konsumno društvo Lipsko-Plagvitz odprlo prvo svojo prodajalno. V prvem letu je imelo društvo 121 članov in prodalo je blaga za 21.198 mark. Prvo leto je bilo 1719 mark čistega dobička ter se je dalo 8% dividende. 25 leto pa je izkazalo 16,603.056 mark prometa! Samo v letošnjem juliju se je prodalo blaga za 1,469.121 mark in 4 pfenige. — Tako dela zavedno delavstvo.

Turčija ima zopet nemirne čase. Krečansko vprašanje vznemirja duhove. Kreta je namreč otok, ki spada pod turško oblast, prebivalstvo je pa grško in bi se zato rado združilo z Grčijo. Bati se je, da pride do vojske med Grčijo in Turčijo.

Mal prinos k poznanju, kako znamenito je vse na svetu urejeno. Ameriški častnikar Cleveland je preiskoval po damskih krojačnicah New-Jorka, koliko neki izdajo bogate Američanke, žene ali hčere milijonarjev, za svojo obleko. Našel je sledeče, da rabi povprečno taka dama:

za obleko h kosilu stane povprečno	24.000 dolar.
„ obleko na ples ali v gledališče	38.400 „
„ pašč	12.000 „
„ kožuho	24.000 „
„ obleko za dopoldne	14.400 „
„ „ „ popoldne	14.400 „
„ „ „ avtomobil	9.600 „
„ perilo	7.200 „
„ neglizhe	3.840 „
„ klobuk in zavoj	5.700 „
„ čevljičke	3.840 „
„ šolne i. t. d.	2.400 „
„ jahalno obleko	3.600 „
„ rutice za razne potrebe	2.880 „
„ čipke i. t. d.	12.600 „
„ razno drobnarijo	4.800 „

Torej, če seštejemo, najdemo skupno 183.660 dolar., ki jih izda taka bogata dama za obleko na leto. V New-Jorku je 6000 takih ljudi — poleg katerih pa je na stotisoče takih, ki se niti enkrat na dan do siteda ne najedo. Pa pravijo, da so bogovi ustvarili svet po svoji volji...

Našim dopisnikom! „Naprej“ se tiska v mnogo tisoč izvodih, zato mora biti par dni pred 18. in 4. v vsakem mesecu gradivo v tiskarni. Vsled tega prosimo vse dopisnike, naj nam saj

pet dni, predno izide list dopošljejo novice, če reflektirajo, da se uvrste ob pravem času. Vsi naj tudi pišejo le s črnilom in sicer le po eni strani.

Na Goriškem bodo 26. septembra volitve v splošni kuriji. Soc. dem. stranka je postavila že svoje kandidate, ki so: dr. Henrik Tuma, odvetnik v Gorici, Anton Vrčon, trgovec in posestnik v Dobravljah, ter Josip Marica, klesar v Nabrežini. Delavci, sodrugi, na delo!

„Francka in drugo“. Pod tem naslovom je izdala „Delavska tiskovna družba“ zbirka povesti izpod peresa sodr. Etbina Kristana. Cena zanimivi knjižici 50 vin. Sodrugi, sezite po njej!

Za naš tisk. Opozoriti moramo zopet vse naše delavce na naš delavski tisk! Pri nas se vse premalo bere! Vsak delavec bi moral biti naročen na kak delavski list — bodisi na „Rdeči Prapor“, bodisi na „Naprej“. Na delo!

Shod slovenskih svobodomislovcev bo v Ljubljani 5. septembra v areni Narodnega Doma. — Sodrugi z dežele, ki pridete ta dan v Ljubljano, zglasite se v prostorih strokovnega tajništva (Šelenburgova ulica 6/II).

Rudarska revirna konferenca se vrši 5. septembra v Trbovljah. Udeležje se je delegati iz Idrije, Labinja, Kočevja, Zagorja, Trbovelj, Hrastnika, Velenja, Štorov, Liješ in Črne. Dnevni red je zelo važen!

Iz idrijskega okraja.

Vprašanje v „Napreju!“ „kaj bode z javno čitalnico“ ni po volji „Slovenca“. Kakor mu tudi ne vgaja, da smo razkrinkali klerikalce z Osvaldom na čelu za tiste, ki ne delajo škode le občini v gmotnem, ampak tudi občinstvu v kulturnem oziru. Zakaj se ne vrši pričeto delo, ki bi bilo letos že lahko gotovo, izkuša „Slovenec“ v št. 184 dokazati s tem: kako malo vpliva bi imeli soc. demokrati na javno čitalnico. Glede na to bodi povedano, da naj klerikalcev nič ne skrbi kako bo z nami; mi si bomo vpliv že sami pridobili, kot smo si ga vedno in povsod znali pridobiti. Če smo prosili za staro gledališče, smo imeli vzroke zato; ravno zaradi tega, ker smo po svoji prevdarjenosti in premišljenosti hoteli pospešiti to, da erar zastavi ves svoj vpliv, da se reši čimpreje vprašanje čitalnice. Mi hočemo, da bi tudi naši delavci imeli priliko do izobrazbe. Da so

klerikalci z generalom Osvaldom res sovražniki izobrazbe in škodljivci občine, kaže zopet naslednji slučaj: Meseca julija t. l. je pisal dr. Pegan iz Ljubljane pismo Osvaldu, v katerem ga prosi, naj bi se vendar enkrat zadeva čitalnice rešila, in je kot posredovalec stavil primerne pogoje. Pogoji bi bili za klerikalce docela ugodni. Tudi občinski svet se jim ni protivil, temveč je sklenil, da se takoj vrši tozadevno pogajanje. Ker pa ni dal na sklep občinskega sveta dež. odbor nobenega odgovora, interpeliralo se je iznova dr. Pegana, kaj je s pogajanjem. Ta pa je odgovoril, da mu je žal, da se klerikalci v pogajanja ne podajo. Slučaj je čisto jasan, da ima Osvald več besede kot deželni odbor, ki vpoštevava peščico klerikalcev, ne pa 95% idrijskega prebivalstva. Seveda je zadeva nam razumljiva. Didiča so klerikalci nasvetovali, da zida za peščico klerikalcev drago in neokusno poslopje za hotel. Zato, da bi se jim pa ne očitalo v bodoče, da so ga nafarbali, morajo skrbeti, da ne bo imel konkurence. Taka je poštenost klerikalne politike; zaradi enega klerikalnega hotela, naj trpi idrijsko občinstvo. Čas spoznanja, upamo, da je blizu; občinstvo naj napravi vendar enkrat obračun s tako gardo.

Pozor, rudarji! Na resolucijo, stavljeno na shodu rudarjev III. in IV. razreda iz Gorenje jame, dne 3. julija t. l., je dalo rud. ravnateljstvo sledeči odgovor: Na vlogo z dne 25. julija t. l. št. 45 se sledeče odgovarja: ad 1. Glede namišljenega prikrajšanja gedinga, je doprinesiti natančne podatke (mesec, skupina i. t. d.), ker se take splošne pritožbe ne morejo preiskovati in vsled tega tudi ne vpoštevati. Pritožitelje je poučiti, če se čutijo prikrajšane na njih zaslužku, da to takoj g. obratnemu vodju ali pa obratnemu predstojniku naznanijo, ker le tako se more zadeva preiskati in če treba, napraviti red. ad 2. Protest proti namišljenemu nepravilnemu postopanju jamskega paznika Franceta Seljaka se more glede opravičenosti preiskati le na podlagi posebnih naznanil, katero bi bilo pri jamskem predstojniku predložiti, ter bi bilo odvisno od uspehov tozadevnih preiskav, če je zahteva ad 3., da se zastavljavski paznik Franc Seljak nadomesti k kakim drugim jamskim paznikom vpoštevati ali ne. ad 4. Mesečno menjavanje moštva iz ene jame v drugo ali v isti jami od enega dela k drugemu je bilo meseca grudna 1905 od

c. kr. poljedelskega ministrstva prepovedano in sicer tako na korist delavcev samih kakor tudi na korist dela, ter so se tozadevne utemeljene želje delavstva dosedaj po možnosti vpoštevale. Glede pritožbe 4 delavcev radi nepovišbe v višji plačilni razred se naznanja, da ima Peter Perčulin pretrgano službo od 31. grudnia 1876 do 1. aprila 1877 in se ga torej ni moglo vpoštevati, med tem ko Velikajne Ivan III, Kosmač Miha in Podobnik Franc pomotoma niso bili pomaknjeni v višji plačilni razred, ter se bodo pozneje v poštevni seznamek sprejeli. Končno se lokalnemu delavskemu odboru naznanja, da se bodo v prihodnje po njem vložene pritožbe glede plačilnih razlik in povišb posameznih delavcev — koje ne spadajo pod § 65 združnih pravil — kratkoma položile ad akta. C. kr. rud. ravnateljstvo v Idriji, dne 7. avgusta 1909. Za predstojnika: Jos. Koršič, c. kr. svetnik. — Mi se prav nič ne čudimo temu odgovoru, posebno ne, ker vidimo podpis g. Slovenca Jos. Koršiča, ki je znan že po duhu in zunajnosti kot človek, ki izrabí vsako priliko, da dá sebi duška. G. Koršič prizna v svojem odgovoru, da so vsled trganja vdinja (gedinga) splošne pritožbe, ki bi se po njegovem mnenju ne dale odpraviti. Posamezna prikrajšanja vdinja pa naj bi se obratnemu vodju ali predstojniku naznanila. Vemo, zakaj naj bi bilo tako, da bi posamezne delavce lažje gospodje odganjali z lepimi besedami, ali pa celo z brutalnostjo kot se je že dostikrat dogajalo. Obenem navaja gosp. Koršič, da bi se tudi nepravilno postopanje paznika Seljaka moralo naznaniti na podlagi posebnih naznanil. Ne vemo, kako si on predstavlja posebna naznanila; denuncijantov pač nima mnenje vzgajati, kar se mu tudi gotovo posrečilo ne bo, posebno med poštenimi delavci ne. Da pa se proti nepravilnemu postopanju paznika ali uradnika na shodu protestira ter protest pošlje potom rud. zadruga na vodstvo rudnika, tega pa nam ne bo zabranil nobeden, ker te pravice ima v smislu združnih pravil vsaka skupina delavcev. Če se nam bodo izkušale te pravice krajšati od strani Slovana Koršiča, poiskali bomo zadoščenja na drugem mestu. Obenem pa pozivamo lokalni delavski odbor, da ta pouči g. Koršiča, kaj sme kratkoma položiti ad akta, kaj pa vpoštevati. Delavci ne bomo pustili trgati svojim voljenim zastopnikom njih pravic. Namesto da bi se gledalo za dobre odnošaje med delavstvom

in uradništvom, pa take odgovore; to more počeli res le nerodnost nesposobnega predstojnika. Glede razširjanja dekliške ljudske šole, ter nastavljenje učnih moči in regulacije njih plač ni še danes nobenega odgovora, dasi je bila predložena tozadevna resolucija prej kot pa ta, na kojoj je tako imeniten odgovor. In g. Koršič je predstojnik rudniške ljudske šole. Iz tega se spozna simpatija do delavstva.

Glasilo Idrijskih klerikalcev je postal znani zakotni list „Domoljub“, ki nadomestuje Gostinčarjevo „Naša moč“, katero v Idriji razven Jaka Burnikovega in Toneta Kososnikovega ne čita nobeden več. „Slovenca“ čitajo tudi inteligentnejši ljudje, zato v njem ni prostora za vse zabavljice, ki jih mečejo klerikalni mazači na njim neljube ljudi. Tako je obral „Domoljub“ v neki številki poleg sodr. Strausa zaradi znanega shodiča pri Didiču, tudi celo vrsto sodrugov, ki za Gostinčarjev shodič sploh vedeli niso. Mazač trdovratno molči, kaj je povedal sodr. Straus Gostinčarjevim poslušalcem. Pravi, Strausa nismo razumeli, on pa nas ne. Čudno, da se „Domoljub“ peča s stvarjo, katere niti veliki Slovan in opozicionalec Gostinčar ni razumel. Dalje pa pravi: Straus je dobil primerne odgovore za svoj duhoviti govor. Kako neki: odgovor na nerazumljive stvari? Še bolj čudno pa je, da ravno „prismodarije“, ki jih je govoril sodrug Straus, kakor pravi „Domoljub“, so tako v živo zadele klerikalce, da kar v celih kolonah mečejo ogenj in žveplo zaradi tega shodiča, ne le na sodr. Strausa, ampak tudi na druge, ki še na shodu bili niso, ter pravi: v prihodnje se bomo pa rajši sami pogovarjali. Dalje zavidajo klerikalci službo in čast, ki jo ima sodr. Straus kot ravnatelj društva, češ, brez višjih šol pa kar ravnateljstvo. To je res čez vse smešno. Sodr. Kristan, ki je imel šole, jim ni bil dovolji, kdor nima šol, zopet ne. Kaj zdaj početi. Mi bi svetovali klerikalcem, naj jim Oswald napravi proti temu rekurz, podpišejo naj se vse cerkvene kongregacije in Pavliha, ki se tudi nestrinja z mastno službo, ki jo ima v klerikalni zadregi in povrhu še nanovo nastavljene Uršulinke, morda bo to pomagalo. Kar na delo, katoliški pobožnjaki!

Klerikalni dopisnik — lažnivec. „Slovenec“ v št. 184 pravi, da sem o priliki shoda pri Didiču rekel, da so delavci S. L. S. le backi, ne pa

razsodni rudarji. Ker ni to res, imenujem dopisnika lažnjivcem. Res sem pa rekel, da kdor zna količkaj misliti, bo priznal, da je klerikalna opozicija v drž. zboru škodljiva. Toliko resnici naljubo.

V Idriji, dne 25. avgusta 1909. Ivan Straus.

Rudarji! Odgovori g. Koršiča na Vaše zahteve Vas zopet kličejo v organizacijo rudarjev. Življenske potrebe so vsaki dan neznosnejše. Vzdamite se torej!

Kdo zadržuje prezidavo občinske hiše 509, ki se je imela sedaj rešiti, ne vemo. Mi svetujemo, da se nastopi pot tožbe; čakanja je dovolj; stvar se mora rešiti. Krivda pravde zadene idrijske klerikalce. Kakor smo poučeni, je zopet kapaciteta Osvalda vmes.

Člane „obč. kons. društva“ se opozarja, da menjujejo mesarske znamke. Kdor jih ima za 10 K, prinese naj jih v pisarno kons. društva. Manjše kot za 10 K pa h mesarju samemu. Kdor je član, najzahteva vedno znamke sam.

V Idriji so res zanimivi dogodki. Dva vročekrvna mladeniča sta si napovedala dvoboj. Kdaj se ta patrijarhalična igra vrši, še ne vemo. Mogoče je pa tudi, da prihodnji jesenski dnevi ohladijo vročo kri.

Z Jesenic.

Shod konsumentov Jesenic in okolice bo 12. septembra pri „Jelenu“ na Savi. Dnevni red: „Važnost konsumnega društva za Jesenice in okolico“. Delavci, obrtniki, pridite vsi, da se pogovorimo o skupnem delu na združenem polju.

Klerikalna mameluka v načelstvu bratovske skladnice sta pokazala svojo zmožnost in korajžbo dne 13. avgusta. Naš sodrug je namreč predložil nekak načrt za ureditev in zvišanje pokojnine po letih. In dasi je bil g. načelnik naklonjen načrtu, vendar nista imela klerikalca nobene besede za predlog. Molčala sta kot grob. To naj si delavci zapomnijo, ker predlog je bil za enkrat odklonjen. Gospod načelnik omeni, „saj bo kmalu prišlo starostno zavarovanje“. „Kako naj se reši starostno zavarovanje, če kranjski klerikalci obstruirajo v državnem zboru,“ pripomni na ravnateljstvo govorjenje naš sodrug, „kajti če bo šlo tako naprej kakor klerikalci napovedujejo, še dvajset let ne dobimo zavarovanja.“ Strašno so zbudile te besede klerikalna mameluka. Bila sta namreč tudi na Gostinčarjevem shodu in glasovala za obstrukcijo vodečim poslancem. Na eni

strani bi rada starostno zavarovanje, na drugi strani pa glasujeta za zaupnico poslancem, ki zadržujejo parlamentarno delo, med katerim je tudi starostno zavarovanje. To je zavednost!

Ivan Krivec, član načelstva bratovske skladnice, se opravičuje v „Naši Moči“. Žajfa črnega bika v dolgovezni klobasi in misli s tem imponirati svojim backom. Sam priznava, da je molčal, ko je Ogris predložil načrt, seveda zato, ker je to predložil socialni demokrat. Ako je bil načrt prehud, saj bi se bil lahko prenapredil, a kaj je klerikalcem za delavstvo! Tem ljudem, ki imajo za delavstvo vedno polna usta besed in obljub, ako pa je treba v resnici kaj storiti, pa streljajo kozle, se izgovarjajo in zavijajo, tako da navsezadnje ni nič. Samo vpijejo: Prememba pravil bi bila potrebna. Kako in kaj, to je seveda postranska stvar. Ne bomo zlivali gnojnice na vas, kakor poveste, saj ste si jo sami dovolj nalili s svojim delom, da boste še dolgo smrdeli po njej. S svojim prvim nastopom ste pokazali, koliko vam je mar zvišanje penzije za tiste stare reveže, ki že komaj delajo in čakajo rešitve. Delavstvo naj vas sodi po vaših delih.

Na Javorniku je dne 16. avgusta ubilo tovarniškega delavca Andreja Smoleja, doma s Koroske Bele. Padel je nanj nad 500 kg težak kos železa. Zapušča ženo in tri nedorasle otroke. Žena se je ravno mislila isti dan odpeljati na božjo pot.

Teden pozneje pa je hudo poškodovalo delavca Giorgioneta. Stroj ga je stisnil čez prsni koš in mu zlomil par reber. Vedno več je revežev in kripelnov v naši tovarni, in kljub vsem nesrečam, ki vpijejo po zavarovanju za nezgode, se ne zmeni ne tovarna, ne poslanci. Vržejo mu tistih borih 16 kron na mesec. potem pa živi ali pa umri lakote. Upamo, da nam tovarniško vodstvo ne bo nasprotovalo vsaj zvišanju penzije, kakor določajo pravila ob aktivnem stanju blagajne.

Naši veteranci na Savi so imeli dne 22. avgusta svojo prvo veselico. Cel teden so govorili okrog, češ, da pride na stotine patriotov. Šli so jih čakati na kolodvor s tovarniško godbo. Jeseniška požarna bramba jim je tudi prišla na pomoč sprejemati tisočere goste. Vlaki prihajajo, ljudstvo se vsuje iz vozov, veteranci trepetajo srečnega svidenja, načelnik še enkrat ponovi po tistem naučeno govorico, — pa o smola, nikjer nič klobukov s petelinovimi peresi. Vsi poparjeni čakajo, kaj bo, ljudstvo se posmehuje, naposled

vendar pricaplajo štirje sivi možički iz Kranjske gore. Popoldan je bila prav žalostna veselica, in komedija je bila pri kraju. Patriotje so vsaj spoznali, da patriotizem pojema na Jesenicah, ker so preresni časi, da bi se igrali vojake.

Jesenice. V številu 190 od 27. avgusta t. l. piše «Slovenec» z Jesenic, da vlada med rdečimi železničarji terorizem v najgrši obliki, nadalje, da ti rdeči železničarji spravljajo druge ob kruh in da se neke kronice niso pravilno razdelile. To je že višek predrznosti in nesramna laž; kaj takega more le tisti pisati, kateri nima čisto nobenega pojma o železniških razmerah na Jesenicah. Zakaj ne objavite imena prizadetih? Zahtevamo torej odločno, da nam poveste, kdo je bil kdaj teroriziran in koga so ti rdeči železničarji spravili ali hoteli spraviti ob kruh. Če je bil kdo iz društva izključen, je bilo to pravilno in društvo je imelo gotov vzrok, ker hinavcev, denunciantov in špicelnov nismo in ne bomo marali v svoji družbi; taki elementje naj se pridružijo le tam, kamor po svojem značaju spadajo. Iz navedenega dopisa v «Slovincu» je razvidno, kako slabo je dopisunček poučen o razmerah železničarjev na Jesenicah. Vodstvo pravo- varstvenega društva podružnice na Jesenicah je popolnoma v slovenskih rokah in so udom na razpolago slovenski časopisi in slovenske knjige. Kaj pa je prometna zveza? Prvič ni za železničarje še ničesar storila in drugič je to nemška družba (seveda na katoliški podlagi), katera izdaja le nemške časopise. Na eni strani se zgražate nad nemškimi priseljenci in jih preganjate, na drugi pa zahtevate podružnico prometne zveze na Jesenicah, s katero bi odpravili slovenske časopise in ponemčili slov. železničarje. Iz tega je razvidno, da tem ljudem ne gre za narodnost ali jezik, temveč kdor v njih rog ne tuli, tega preganjajo in z vso surovostjo napadajo, če pa tuli v njihov rog, pa jim je vseeno, ali v slovenskem, nemškem ali pa v kitajskem jeziku in tudi čeprav laja. Kar zadene podivjanost, katera se nam očita, pa sploh ni potreba še tukaj pogrevati, ker se je o tem že dosti pisalo in že vsa javnost ve, kdo je najbolj divji na Jesenicah in kdo dela ponočne kravale po trgu. To lepo čednost naj le klerikalci še zanaprej prihranijo za sebe, kakor so jo dozdaj. Železničarji ne delajo nobenih sitnosti tržanom in tudi ne kale nočnega miru po trgu, kar se je godilo od drugih zadnji čas. Začela jih je ojačena sloga železničarjev bosti v oči in si ne vedo pomagati z drugim kakor da si

tolažijo z lažmi in obrekovanjem svoj strah pred rdečimi. — Zahtevamo torej še enkrat: Na dan z imeni prizadetih; ako si pa tega ne upate, pa ostanete hinavci in lažniki.

Vsem somišljenikom in prijateljem naznanjamo, da se vrši shod svobodomislecev v nedeljo, dne 12. septembra na Jesenicah v restavraciji «pri Sokolu» ob 7. uri zvečer. Vstopnice za shod, ki bo po § 2., se dobe dan pred shodom ravno tam. Glavni referat ima g. L. Lotrič, urednik «Svobodne Misli», namreč: «Delavstvo in cerkev». Vstop prost. Važnost shoda ni treba posebej povdarjati, kajti nabajamo se v dobi, ko klerikalizem razgrinja črn prst nad slovensko domovino kot pret 400 leti. Dolžnost vsakega somišljenika je, udeležiti se sestanka.

Pripravljalni odbor.

Pozor! Prejeli smo zanimiv odgovor na „Našo Moč“ glede br. skladnice, ki ga objavimo prihodnjič.

Iz Zagorja.

Zagorje. Dne 28. m. m. zvečer je ponesrečil delavec Kolen pri pripravljanju za sokolsko veselico. Udaril ga je nekdo po nesreči s kladivom po glavi. Udarac je bil tako hud, da se dvomi, če bo še okreval.

Izlake pri Zagorju. Dne 28. na večer se je obesil sin posestnika Mozerja, ki je bil na začasnem dopustu od vojaščine radi bolezni. Dne 29. m. m. pa bi bil moral zopet nastopiti vojaško službo, radi tega je tudi najbrže napravil samomor.

Zagorje ob Savi. Zadnje dni pretečenega tedna se je primeril dogodek, kakršnega je opisal že pred dvema letoma pisatelj Ivan Cankar v knjigi «Hlapec Jernej». Pri gospej Medved v Zagorju je služil za hlapca Andrejc 32 let, 2 meseca in 24 dni. Plače je imel 130 kron na leto. Mož, ki je prišel leta 1877 k rajnemu Matiju Medvedu, možu Marije Medved, je hotel iti kmalu po nastopu svoje službe k rudniku. Rajni Medved pa ga je pregovoril, da je ostal pri njem in mu obljubil, da bo lahko ostal pri hiši do svoje smrti. Hlapec se je na pregovarjanje rajnega udal, čeprav je zaslužil veliko manj, kakor bi bil zaslužil pri rudniku. Delal je pri hiši pridno na vso zadovoljnost rajnega, skrbel za hišo, kakor da bi bila njegova, s trdnim zaupanjem, da ostane tam do svoje smrti. Mož pa je opešal, lasje so postali sivi, noga okorna. V tem času pa se je priženil k hiši novopečeni narodnjak g. Tomo Koprive, ki je v zadnjem času postal tudi izvrsten agitator za N. D. O. Takoj pri svojem na-

stopu je pogledoval hlapca postrani, pozneje pa, ko se je stolček pogrel, je postal še bolj hudoben, tako da je tuintam včasih z grabljami pretopal starčka Andrejca. Zadnjo soboto, 21. avgusta, pa ga je pretapel tako, da je imel Andrejca še 26. m. m. vso oteklo roko, poleg tega pa ga je isti dan odslivil iz hiše in mu dal tako poniževalno izpričevalo v njegovo delavsko knjigo, da, če bi imel kaj dostojnosti in ljubezni do svojega narodnega brata, ne bi storil tega. Starček išče sedaj pomoči pri drugih ljudeh, se pritožuje, kaj mu je obljubil rajni Medved, ali ker nima nič pismenega v rokah, se starčku ne more pomagati, čeprav se mu godi očitna krivica. Delavci pa lahko vidijo, kako izvrstna je N. D. O., ki ima takšne čedne voditelje in agitatorje, kakor je omenjeni gospod.

Nekoliko odgovora „Slov. Narodu“ z dne 17. avgusta 1909. „Slov. Narod“, oziroma njegov dopisnik trdi, da je napredna stranka v Zagorju odločujoča, akoravno ve, da je soc.-dem. stranka s 108 glasovi sama zmagala. Da sta bila izvoljena en liberalec in en klerikalec, to je pa zagrešil rudnik, ki se je s tem pokazal, da ima srce za liberalce in klerikalce. — „Slov. Narod“, oziroma njegov dopisnik tudi napada neprestano našega sodruga Čobala, ki ga posmešno nazivlje „Melhijorja“. Gospoda! — sodr. Čobalu delate krivico, kajti „Melhijor“ (da govorimo v žargonu „Slov. Naroda“) je pač obilo dobrega storil liberalcem. Evo dokazov! Leta 1906 je bil sprejet v kons. društvo po zaslugi „Melhijorja“ prodajalec St., strasten pristaš napredne stranke. Zagorski sodrugi so bili takrat ogorčeni, in sodrug Čobal je bil v nevarnosti, da ne postane žrtev. — Bratovska skladnica v Zagorju je v rokah soc.-dem. stranke. Prazno mesto računovodje je dobil zopet liberalec (plača okrog 200 kron na mesec!); sodr. Čobal bi to tudi preprečil, če bi hotel. . . Dalje. . . Okrajna bolniška blagajna je pod načelstvom „Melhijorja“ — ko je bilo mesto tajnika letos meseca avgusta izpraznjeno, ali ni „Melhijor“ napel vse sile, da je imenovan za tajnika — pristaš narodno-napredne stranke i. t. d. i. t. d. Nočemo s tem morebiti braniti sodr. Čobala proti napadom (to bo že storil sam) „Slov. Naroda“, samo priporočamo gosp. pri „Slov. Narodu“ več pameti. — Pri soc. demokratih ni strasti, ne sovraštva! Če bi bilo kaj takega, ali bi bilo mogoče, da bi liberalci bili na mastnih mestih, ki so odvisna od soc. demokratov? Ali bi bilo mogoče,

da bi se liberalci smejali — soc. demokratje pa tako delali? No, pa zagorsko delavstvo bo že dalo odgovor vsem tistim, ki ga žele imeti!

Sodrug Karol Malovrh, tajnik okrajne bolniške blagajne v Zagorju, je prevzel s 15. avgustom mesto poslovodja v konsumnem društvu rudarjev v Hrastniku. Čestitamo hrastniškim rudarjem na tej pridobitvi. Sodr. Malovrhu pa kličemo: le naprej kot v Zagorju! Vse za izboljšanje razmer delavskega ljudstva!

Zagorje ob Savi. Pri našem rudniku se vedno pripoveduje o „črvni bolezni“; vedno se opozarja, naj se je rudarji varujejo. Ne zdi se pa nam kaj izvenrednega, če se take vrste bolezni širijo po zagorskem rudniku. V revirju Kotedrež imamo stranišče, ali k njemu ne more nobeden rudar, ker stojijo v isti progi z blatom napolnjeni vozovi že približno pol leta. Okolo teh vozov pa je polno človeških odpadkov, tako da ne more nihče zaradi nemarnosti do zgoraj omenjenega stranišča. Opozarjamo gospoda rudniškega nadkomisarja, naj bi si vendar enkrat ogledal to higijsnično lepoto.

Rudar.

Iz ljubljanske okolice.

Iz Spodnje Šiške. 17. avgusta zvečer se je pri nas vršila občinska seja. Na dnevnem redu je bilo več važnih predmetov, kakor popraviljanje cest, razsvetljava, priglaševanje, pokopališče i. t. d. Vprašanje pokopališča se je obravnavalo na dolgo in široko. Končno se je zadeva za enkrat še odložila. — Predno se je pa seja začela, bilo je pa tudi nekaj zabave. Župan je odredil, da ima vsak odbornik svoj stol, pred seboj papir in svinčnik, da si lahko napravi potrebne beležke. Virilistu g. Snoju pa to ni bilo povšeč. Začel je vpiti, da je to oslarija, da še tega nikoli ni videl, da bi imel vsak svoj stol in papir pred seboj. Davkoplačevalci tega ne bodo trpeli. To komandirajo taki, ki nič davka ne plačajo i. t. d. Smejali smo se možu in — pomilovali ga obenem! Obnašanje njegovo je bilo res prečudno. G. Snoj je namreč b. v. železničar, ki bi bil pač prav na takšnem stališču kot vsak drugi delavec, ko bi se ne oženil z vdovo gospo Favkalovo. Oh, gosp. Snoj — pamet, da vam ne povemo še kaj v oči.

Iz Spodnje Šiške. Odkar je novi odbor v občini, se mora reči, da je nekak nov duh v občinski upravi. Tisti stari koščeni konservativizem je zbežal čez hribe. Seve je pripadnikom „Stare Ko-

mande» težko priučiti se novim redom. Ali, kaj se hoče — hočeš, nočeš, moraš! To je izkusil tudi posestnik Fran Bizjan, ki je silil z glavo skozi zid in mislil zidati po svoje, ne oziraje se na sklepa občinskega odbora. — Red mora biti in pa red, za vse enakepraven! (Več pride še!)

Iz Spodnje Šiške. «Slovenski Narod» se zaganja zadnje čase rad v socialno-demokratske občinske odbornike in svetovalce. Vsako priložnost porabi, da udari z nelepo svojo pisavo po neljubih socialnih demokratih v Šiški. Osmešil bi jih tudi rad! Nedavno je pisal, da je občinski svetovalec Ojster trdil, da je naročil bivši župan Spodnje Šiške, g. Maurer 150 m³ «dinamita» ... Bivši župan pa je naročil le «dolomit». No, no — gospodje narodnjakarski, kako ste otročji! Mogoče vas je jeza nad slavnim propadom tako «zdelala», da že ne veste, kaj delate.

Z Glinc. V nedeljo, dne 22. septembra, je priredilo ljubljansko organizovano delavstvo pri nas na vrtu bivše Travnove, sedaj Jelačinove gostilne zelo lepo in animirano veselico, katero je posetilo do 2000 oseb kljub skrajno neugodnemu vremenu. Zabave je bilo obilo in nikomur ni žal, da se je udeležil veselice. Edino ljubljanski «Slovenec» in njegovi podrepniki se jeze. Pa naj se! Nam ne bode škodovala njih jeza. Njihove blamaže — z njihovim I. taborom na Viču — pa tudi nihče ne prikrije. Čukalkada — čukovska kavalkada — je

bila pač taka, da je potreba res zgovornosti najbolj prebrisanih dohtarjev okrog «Slovenca», da jim bo kdo verjel, da je bila to — kavalkada. Jerum, jerum, ubogi klerikalci na Viču! Bog jim je poslal dežja, da jih je opral, drugače — bog ve — kakšni bi bili. — Na sploh opažamo v naši občini čilejše življenje. Delavstvo začanja že razmišljati, da je treba dobre organizacije proti sovražniku. Prodajalne konsumnega društva se vsi prav vestno oklepajo. Tako je prav! Z gospodarsko organizacijo naprej!

S Štajerskega.

Celje. (Narodnost in pokalice.) Prav po nepotrebnem se je spravil «Slovenski Narod» nad celjske socialne demokrate, ki imajo s tukajšnjo nemško-nacionalno renegatsko kliko toliko bojov, da bi bili ljubljanski narodnjakari že davno vrgli puško v koruzo, če bi bili na našem mestu. Da liberalci niso in ne morejo biti naši prijatelji, je naravno. Zakaj mi smo socialisti, oni pa so stebri kapitalizma. Ampak nekoliko več soli bi vendar lahko imeli v glavi. Če so celjski renegatje naši in njihovi nasprotniki, še ne sledi iz tega, da bi mi morali biti rep liberalcev in da bi morali opravljati njihove posle. Kar se tiče gostilničarja pri «Zelenem travniku», ni storil doslej ničesar, prav ničesar, kar bi nam dalo povod za resno nezadovoljnost in če

Naznanilo.

Udano podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel restavracijo

„PRI LEVU“

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 16.

Točil bodem le pristna domača dolenjska, štajerska in istrijanska vina, Colaričev cviček z Gadove peči, kakor tudi izborno marčno pivo. Postregel bodem tudi z izvrstnimi jedili, sprejemam goste tudi na mesečni abonma po primerni ceni.

Za obilen obisk se najljubše priporoča

IVAN KALAN

restavrater.

je Nemec, ni to za nas smrten greh. Mi imamo v stranki Slovence in Nemce, pa se prav dobro vjemamo in «Narodu» n'kakor ne pojdemo na limanice, da bi se njemu in «Vahtarici» na ljubo začeli razbijati glave. Kam bi prišli, če bi začeli še mi uganjati take burke, da sme Slovenec le pri Slovencu, Nemec pa le pri Nemcu popiti kozarec vina ali pa pojesti za štiri vinarje kruha? Če pa misli «Narod», da je naša naloga, delati reklamo za tiste pokalice, ki jih izdeluje njegov pristaš, mu bodi povedano, da naša organizacija ni inseratna pisarna. Mi imamo s svojimi zadevami dovolj dela; narodnjaški podjetniki naj za svoje inserate sami skrbijo.

Vitanje na Štajerskem. Tukaj pri nas je slabo. Delavci — domači — zaslužijo po 2 kroni do K 2-40. Če se pa kakšen vzdigne, pa hoče imeti boljšo plačo, tedaj ga pa vržejo kar na cesto. Naši gospodje imajo rajši Hrvate... Posebno se odlikuje v izkoriščanju neki gosp. Beer, ki je prišel od nekod s Češkega... Če pa poveš našim delavcem, da bi bila edina pomoč zoper Beera in zoper slabo mezdo organizacija, naletiš na gluha ušesa. Čas bi bil, da bi se naši delavci že enkrat izpametovali.

Hrastnik. Zaslužek pri našem rudniku je vedno slabši. Za enkrat smo prenehali „fajrati“ ali pozna se to zelo malo, ker je pač zaslužek veliko manjši, nego bi moral biti. Draginja je grozna — denarja pa dobimo zelo malo. Rudarji pa se premalo zmenijo za svojo organizacijo! Kdaj bo boljše, kdaj?!

Hrastnik. Več dopisov iz Hrastnika in Trbovelj smo mora' odložiti, ker so prišli prepozno!

Iz uredništva. V Ameriko. S. K. Virden. — Prav zelo bo nas razveselilo, če nam zopet napišete kak kratek, pa pregleden referat o sedanjih razmerah v Ameriki. Denar smo prejeli.

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko: «Tri jelke». — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

el. Zagreb, 11. V. 1911, 5. 9. 1. V.

Priporočamo našim gospodinjam pravi: **FRANKOVY**: kavni
pridatek iz zagrebske tovarne.

Svoji k svojim!

Vsem delavcem in delavkam občine Moste in drugod se priporočam za vsa dela, ki spadajo v čevljarstvo stroko. Vsak bo pri meni prav izbornost postrežen; delam solidno in po zmerni ceni.

Franco Pipan
čevljarški mojster

Moste pri Ljubljani.

2-1

sprejme takoj
L. Štros
krojaški mojster v Idriji.

Krojaškega učenca

10 zapovedi za zdravlje

24-18

:: Ilicno tiskane, vpošlje pošiljnice prosto in zastonj ::
lekarnar Trnkoczy v Ljubljani.
Dobijo se tudi osebno v njegovi lekarni.

Pozor!

Kdor želi imeti dobro uro, naj jo zahteva z znamko „Union“ ker te ure so najbolj trpežne in natančne, 4 dobe se pri:

19—12

Fr. Čuden
urar in trgovec v Ljubljani
delničar in zastopnik švicarskih
tovarn „Union“ v Bielju in
Genovi.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji,
kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše
za sadje i. t. d.?

Edinole pri:

12—12

FR. STUPICA

v Ljubljani * Mar. Terezije cesta
števil. 1 :: Valvazorjev trg števil. 6

in zakaj? Zato, ker so dotični stroji iz najboljših tovarn sveta, najboljše sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo tvrdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic.

Austro - Amerikana:

TRST

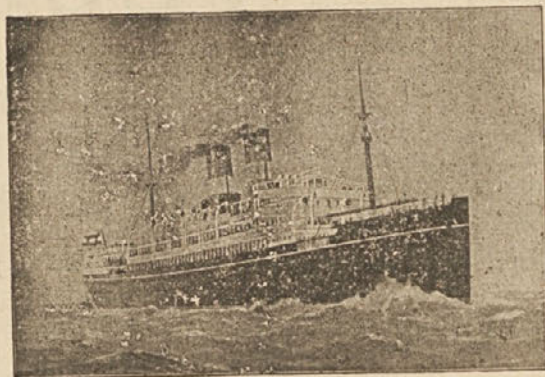
New-York
New-Orleans
Buenos Ayres
Argentinijska
Rio di Janeiro.

Vozne liste za potnike in izseljence prodaja:

SIMON KMETETZ
Ljubljana, Kolodvorske ulice 26.

Najnovejši in najhitrejši brzoparnik Martha Washington

24—10 vozi čez Ocean samo 6 dni.

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana

Prešernove ulice števil. 9

12—11

priporočata v največji izbiro po najnižjih cenah

obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za gospode in dečke, žakete za dame, paleta za dame, plašče za deklice.

Čevljarški mojster

Ivan Gačnik

iz Rožne doline (obč. Vič) se priporoča delavstvu
za vsa dela, ki spadajo v čevljarstvo stroko. —
Sprejme tudi enega **pomočnika** in enega **učenca**.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. MIKUSCH.
tovarna dežnikov,
Ljubljana. Mestni trg 15.

I. TERDAN, Ljubljana

Križevniške ulice šte. 12

sobni in napisni slikar, pleskar in likar
se najuljudneje priporoča. 12—12

Krasne pomladanske novosti

priporoča 24—12

prva in edina slovenska modna
trgovina za gospode

Engelbert Skušek**LJUBLJANA**

Mestni trg šte. 19

ANTON BAJEC * umetni in trgovski vrtnar

v Ljubljani :: Pod trančo 24—18

:: Cvetlični salon, izdeluje šopke, vence s trakovi. ::

Vrtnarija na Karlovski c. 2. - Zunanja naročila točna.

TELEGRAM!

Podpisani si dovoljujem slavnemu p. n. občinstvu
uljudno naznaniti, da sem **prevzel** od gospoda
Josipa Šepetavca v Idriji

trgovino z mešanim blagom

t. j. špecerijski, železninski, ga-
lanterijski oddelek in trgovino z
deželnimi pridelki

ter bodem isto in sicer še v večjem obsegu,
:: kot je bila doslej, nadalje vodil. ::

Ker upam, da mi bo mogoče slav. občinstvu
kar najbolj ugodno postreči, se zato naj-
topleje priporočam za mnogobrojni obisk
s spoštovanjem

4—3

Fran Demšar.